

Коло завдань, покладених на організаторів аналітичної роботи, зумовлюється специфікою досліджуваних проблем, особливостями суб'єкта господарювання, встановленим терміном реалізації оцінки, реальністю забезпечення необхідною інформацією, рівнем володіння аналітиками конкретними методами і методиками.

Список використаних джерел

1. Гудзинський О.Д. Теоретичні аспекти формування обліково-аналітичного механізму менеджменту / О.Д. Гудзинський, Г.Г. Кірейцев, Т.М. Пахомова // Облік і фінанси АПК. – 2008. – № 3. – С. 89-93.
2. Олійник О.В. Розвиток економічного аналізу в умовах інституційних змін : монографія / О.В. Олійник. – Житомир: ЖДТУ, 2008. – 653 с.
3. Друкер Питер Ф. Эффективное управление предприятием / пер. с англ. М.: Вильямс, 2008. – 224 с.
4. Пуцентейло П.Р. Аналітичне забезпечення діяльності підприємства / П.Р. Пуцентейло // Сталий розвиток економіки. – 2015. – № 1. – С. 168-174.
5. Пуцентейло П.Р. Особливості функціонування аналітичного забезпечення підприємств / П.Р. Пуцентейло // Інноваційна економіка. – 2015. – № 1. – С. 194-198.

Ратушна Ольга

к.е.н., старший викладач

Уманський національний університет садівництва

м. Умань, Україна

УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ В ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Діяльність підприємства в ринкових умовах господарювання ґрунтується на основі прийняття управлінських рішень. При цьому систематичність і їх обґрунтованість забезпечується системою стратегічного управління підприємством в цілому. Досягнення стратегічної мети підприємства в великій мірі залежить від забезпечення виконання поточних завдань окремих сегментів організаційно-економічної діяльності підприємства. Одним з найбільш вагомих є управління витратами діяльності суб'єктів господарювання. Дане питання є об'єктом дослідження як вітчизняних так і зарубіжних науковців, які розглядали його в різних аспектних напрямках.

Питанням організації бухгалтерського обліку присвятили свої праці вітчизняні вчені: Ф.Ф. Бутинець, Л.Г. Ловінська, М.С. Пушкар, В.В. Сопко та інші; сучасні вчені Росії та зарубіжжя: М. Добія, В. Б. Івашкевич, М. Ю. Медведєв, Я.В. Соколов, А. Н. Сушкевич, А. Яругова. Дослідженню питань організації інформаційного забезпечення управління витратами підприємства присвятили свої дослідження вітчизняні вчені: Ф. Голов, Г.Г. Кірейцев, М.В. Кужельний,

Л.В. Нападівська, М.С. Пушкар, В.В. Сопко, М.Г. Чумаченко. Теоретичні та методологічні аспекти формування витрат та питання системи управління ними розглянуто у роботах П.С. Безруких, С.Ф. Голова, Г.В. Козаченко, В.М. Нижника, В.І. Ткача.

Мета є дослідження необхідності здійснення управління витратами підприємства в межах системи стратегічного управління.

Будь-яка реалізація стратегічно мети неможлива без гнучкої, структурованої та всебічної концепції її досягнення. Дана концепція повинна включати в себе всі організаційні та методичні процедури, прийоми, алгоритми, схеми тощо.

Концептуальні основи управління витратами – це визначальне положення, на якому базується теорія управління витратами. Виокремлюють наступні базові концепції витратоутворення: концепція витрато утворюючих факторів, концепція за функціональною системою (ABC), концепція доданої вартості, концепція альтернативних витрат, концепція ланцюжка цінностей, концепція трансакційних витрат, концепція стратегічного управління витратами (SCM), концепція витрат, пов'язана з якістю продукції, тощо.

В управління витратами підприємства базується на обраному методі, серед яких директ-костинг, стандарт-кост, таргет-костинг, абзорпшен-костинг, кайзер-костинг, CVP- аналіз, кост-кліринг, бенчмаркінг, LCC-аналіз, метод EVA тощо. Усі зазначені методи управління мають свої переваги та недоліки, проте їх вибір має відображати особливості діяльності суб'єкта господарювання і бути адаптованими до сформованої системи управління витратами.

Проведене дослідження показало, що не існує єдиного підходу до трактування поняття "управління витратами". Так, С.Ф. Голова розглядає управління витратами як систему, яка дає змогу чітко відстежувати, аналізувати й контролювати витрати [1].

О. Попов характеризує поняття "управління витратами" як розроблення і реалізацію управлінських впливів, заснованих на використанні економічних законів щодо формування та регулювання витрат підприємства відповідно до його стратегічних і поточних цілей. Управління витратами – складова система управлінського обліку [3].

Проскурня С.С., Голуб Н.О. визначають управління витратами як процес цілеспрямованого формування витрат щодо їхніх видів, місць та носіїв за постійного контролю рівня витрат і стимулювання їхнього зниження [4].

Різні підходи до визначення даної категорії мають спільну ознаку: управління витратами реалізується через систему і функції управління, використовуючи при цьому окремі його елементи. Так Т.П. Карпова відносить до таких елементів планування, нормування, облік, калькулювання, економічний аналіз, контроль, регулювання та прогнозування витрат [2].

Проскурня С.С., Голуб Н.О. такими елементами управлінського циклу називають прогнозування та планування, організацію, координацію й регулювання, активізацію та стимулювання виконання, облік і аналіз [4].

Враховуючи обрану концепцію витратоутворення та метод управління витратами формулюється управлінське рішення, виконання якого залежить від

наявних можливостей його виконання та самих виконавців. При цьому можемо застосувати до двох основних складових виконання управлінського рішення окремі елементи управління: облік, контроль, аналіз, планування, прогнозування, мотивацію, нормування, організацію. Процес виконання завдання підлягає контролю, а його завершення оцінці ефективності такого рішення. В разі неотримання запланованого ефекту доцільно проводити коригувальні дії, спрямовані на виправлення окремих дій.

Дотримання послідовності виконання цих дій забезпечить досягнення будь-яких поточних завдань для досягнення загальної стратегічної мети підприємства. При цьому дана система може бути адаптована і конкретизована для управління будь-якими видами витрат підприємства.

Отже, процес управління витратами на підприємстві повинен базуватись на обраних концепції витратоутворення та методі управління витратами. При цьому в управлінні витратами використовуються елементи управління, які можуть бути застосовані на будь-якому етапі виконання поставлених завдань.

Список використаних джерел

1. Голов С.Ф. Управлінський облік: Підручник / С.Ф. Голов. – К. : Лібра, 2003. – 704 с.
2. Карпова Т.П. Управленческий учет / Т.П. Карпова. – М.: Аудит-ЮНИТИ, 1998. – 350 с.
3. Попов О. Управління витратами / О. Попов // Економічна енциклопедія: у 3-х томах. Т.3. – К. : Видавничий центр "Академія", 2002. – 952 с.
4. Проскурня С.С. Методичні аспекти управління витратами на підприємствах / С.С. Проскурня, Н.О. Голуб // Економічні науки. Сер.: Облік і фінанси. – 2013. – Вип. 10. – С. 156 – 160.

